

ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Чхеїдзе В.О.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Турута О.В.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел. (057)702-1-465)
e-mail: vazha.chkheidze@nure.ua

This paper outlines the problems of interaction between cloud service provider and use, formed on the basis of providing the information needs of the country. Ways of improving the legal framework of Ukrainian legislation are defined. The operation of this technology is close to the sphere of state regulation but to date not set up defined.

Сучасні комп'ютери зберігають велику кількість інформації, важливі файли, які необхідні для роботи, навчання, соціальної та інших сфер діяльності. Зручно, коли всі необхідні файли завжди поруч, під руками, проте не завжди з собою є флеш карта, з якої, до того ж, потрібно постійно «перекидати» файли туди й назад, або ноутбук чи планшетний комп'ютер, пам'яті яких може не вистачати для зберігання необхідних даних. Хмарні технології – це зручне середовище для зберігання і обробки інформації. Особливістю хмарних технологій є не прихильність до апаратної платформи і географічної території. За оцінками експертів, використання хмарних технологій в багатьох випадках дозволяє скоротити витрати в 2-3 рази в порівнянні з утриманням власної розвиненої ІТ-структури. «Хмара» відкриває новий підхід до обчислень, при якому ані обладнання, ані програмне забезпечення не належать підприємству. Замість цього провайдер надає замовнику вже готовий сервіс. Саме тому даною технологією часто користуються молоді компанії-стартапи, які потребують великих обчислювальних ресурсів для обслуговування користувачів, але не можуть дозволити собі створення і експлуатацію власного дата-центру. Хмарних сховищ досить багато, і всі вони надають різні можливості. Вони бувають платні і безкоштовні, розраховані на великий обсяг інформації і на малий обсяг, підтримку різних операційних систем і т.д. Єдине, в чому вони подібні між собою, – в способі обробки інформації.

Однак, разом із зручністю популярна послуга зберігання важливих даних у хмарі несе в собі значні ризики для компаній. При «неправильному застосуванні» цей інструмент допускає можливість кібератак. Використовуючи онлайн сховища, співробітники не завжди стежать за виконанням корпоративної політики безпеки, що підвищує ймовірність успішних кібератак не тільки на особисті дані, а й на сам бізнес.

Разом з тим, нормативно-правове регулювання відносин щодо хмарних технологій значно відстає від динаміки розвитку ІТ-сфери, як в Україні, так і в за її межами. Європейський Союз розпочав інтенсивну

роботу з модернізації нормативної бази в ІТ-сфері (хмарних технологій). У вересні 2012 р. Європейська комісія представила Стратегію розвитку хмарних обчислень. Розділом 3.2 Стратегії встановлено завдання, щодо оновлення стандартів в ІТ-сфері; сертифікації надійних провайдерів хмарних технологій; безпечних та справедливих умов договору; створення Європейського хмарного партнерства для впровадження інновацій та їх розвитку в державному секторі. Спеціальну увагу у Стратегії приділено питанням безпеки користувачів і, зокрема захисту персональних даних. В Україні використання хмарних технологій регулюється загальними нормами діючого законодавства в сфері інформаційних відносин і загальними положеннями приватного права. В свою чергу, у Верховній Раді України 24.03.2016 р. зареєстровано проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обробки інформації в системах хмарних обчислень», який має виправити ситуацію із використанням хмарних технологій. Із прийняттям вказаного проєкту можна говорити про гарантії захисту інформації та забезпечення виконання належним чином обов'язку із її зберігання провайдером шляхом запропонованого у вказаному проєкті переліку чисельних істотних умов, які мають міститись у договорі між надавачем хмарних послуг та володільцем інформації або власником системи. Головними із них є: порядок отримання володільцем інформації або власником системи інформації, яка оброблялась в системі хмарних обчислень, у випадку припинення надання хмарних послуг; порядок видалення інформації із системи хмарних обчислень; відповідальність сторін договору. Такі зміни забезпечать зрозумілі для користувача механізми цивільного впливу на власника системи або провайдера, навіть після припинення його діяльності з надання хмарних послуг. За такої моделі регулювання збільшується обсяг обов'язків, покладених на суб'єктів, чим створюються гарантії для користувача. Суттєве нововведення стосується й сертифікації. Проєкт робить можливим підтвердження належного рівня захисту інформації в системі хмарних обчислень національним або іноземним органом/організацією з оцінки відповідності, акредитованими національним органом України з акредитації або іноземним органом з акредитації, який є стороною Багатосторонньої угоди про визнання Міжнародного форуму з акредитації або Європейської кооперації з акредитації. Проте на сьогодні законопроєкт досі не прийнято.

Отже, використання хмарних технологій є дуже зручним, оскільки дозволяє зберігати дані на сторонньому сервері, доступ до якого можна отримати звичайним підключенням до мережі. Але слід відзначити відсутність спеціального правового регулювання функціонування та використання хмарних технологій у різних напрямках інформатизації суспільства та держави. Норми існуючого законодавства не адаптовані до сучасних реалій та переважно є неефективними.